

Bílý kámen

Andrea Hamerníková

Můj pád už je blízko, stále mám před sebou svoji bolest.

Přiznávám se ke své nepravosti a svého hříchu se lekám.

Moji nepřátelé životem jen kypí, mnoho je těch, kdo mě zrádně nenávidí.

Ti, kdo oplácejí, za dobro zlobou, za to, že se snažím o dobro, mě osočují. (Žalm 38.)

*

Každý hřích má tvář. Ticho je rozsudek.

Prolog

Pensylvánie se táhne poli. Řady kukuřice jako kříže. Bez viny. Řád polyká čas. Vzduch voní po hlíně, železe a potu. Každé ráno těžkne. Mlha padá jako vina. Klapot kopyt, drhnutí kol. Úrodná země z dálky. Zblízka klec. Domky čisté a bílé. Okna bez záclon. Bůh vidí vše. Ženy tiché. Strohé tmavé šaty bez ozdob. Bílé čepce skrývají spletené vlasy. V práci i u ploten neúnavné. Oči sklopené, pokorné. Muži vousatí. Černé obleky, bílé košile. Klobouky. Ruce tvrdé jako kámen. Slova jim patří. Rozsudky diákonovi.

1. Navštívená

„Pravda je Bůh,“ pronese Jakob. Hlínu za nehty. Zrak upřený na ženu. Prostírá stůl. Přísný pohled dceři. Hannah rovná příbory.

Zasednou. Modlí se: „Děkujeme za pokrm, co skrze tebe, Bože, požíváme. Amen.“

Po večeři muž a žena ulehnou. Dívka sedí v komůrce. U postele posouvá kameny do kruhu. Doprostřed klade bílý. „To je moje modlitba,“ šeptá.

V očích má víc ticha, než by dívka v jejím věku unesla. Vlasy jí padají do tváře. Nepamatuje si, kdy ji někdo objal. Láska není na příděl. Otcův hlas je tvrdý. Zastřený. Matka ztracená ve strachu a povinnostech. Málokdy promluví.

Šestnáct let. Neslaví. Život se láme. Obklopuje ji temno. Hannah nespí. Ruce zaťaté v dece. Hrdlo svírá mrazivá předtucha. Kroky duní nocí. Těžké. Známé. Blíží se k jejímu loži. Kruh kamínek se rozpadá. Tělo dopadá na její. Řetízek trhá vzdech. Přívěšek i ona padají do propasti. Bolest. Bezejmenná. Krvácí. Učí ji, že ďábel pokouší slabé. Nevěří. Cítí jeho dech u ucha. Má tvář, ruce a tělo.

Zima se vlévá do jara. Umrlé světlo v kuchyni. Hannah u okna. Vzedmuté břicho pod šaty. Slzy a déšť. Jakob se opírá o dveře. Matka sedí u stolu. Hlavu v dlaních.

„Hanba v našem domě.“

„Matko,“ brání se, „já jsem nic neudělala.“

„Ticho! Neříkej to nahlas!“

„Byl to ďábel,“ praví otec. Rozhodně.

Dcera pohlédne do jeho očí. „Ďábel má tvé ruce. Tvoji tvář.“

Matka: „Dcero! Nemůžu za to, že jsem víckrát nepočala.“ Spustí: „Otče náš...“

Jakob ji rázně přeruší. „Amen!“ křikne. „Vidíš?! Matka se modlí! Ty taky klekni!“

„Ne, otče! Já už se nemám za co modlit.“

Těžká ruka dopadá na tvář. Trhá vlasy. Nutí ji pokleknout. Bouchá do ní jako do bubnu.

2. Odsouzená

Ženy si šeptají v šicí dílně.

„Viděla jsi ji?“

„Ano. Roste jí břicho.“

„Oči jí planou.“

„Ďábel v nich bydlí.“

„Stačil jediný pohled.“

Hannah zvedá oči, podlité krví: „Nejsem zlo. Nikdy jsem neopustila komunitu.“

„Tak čím je to dítě?“

„Nepřela by ses, kdybys byla čistá.“

„Navštívil tě démon.“

„Nelži.“

„Kde máš křížek?“

Kleknou. Modlí se nahlas: „Pane, zbav nás od zlého. Pane, smiluj se nad námi.“

Komunita je shromážděná v modlitebně. Diákon svírá Bibli. Slova škrábou kůži.

„Dům Jakoba byl navštíven. Ďábel přišel. Dívka padla. Pán ji zkoušel. Neobstála.“

„Není to pravda,“ vydechne Hannah.

„Mlč!“ zarve diákon. „Ďábel mluví tvými ústy! Tvá duše nemá hlas! Jsi nástroj zla!“

Udeří do pultu. Slova bodají do srdce: „Každý hřích má tvář. Každý hřích má lůno.“

Matka vyjekne. Zoufalá. „Slyšela jsem dech noci... byl jeho...“ zlomí se v pláči.

Oči lidu se upřou na Jakoba. Sedí klidně. Tvář ve stínu.

„Já se modlím,“ řekne. „Kdo se odváží soudit muže, který se kaje?“

Diákon zvedne ruku. Prsty se třesou: „Tato dcera není čistá. Je poskvrněná.“

Muži i ženy povstanou. „Pane, smiluj se. Pane, zbav nás hříchu.“

Monotónní hlasy sílí. Jako by házely hlínu do hrobu.

„Nebudeme s ní mluvit.“

„Nebudeme s ní jíst.“

„Nebudeme se s ní modlit.“

„Nepodáme jí ruku.“

„Nedotkneme se jí. Ani v nemoci.“

Mužské hlasy tvrdé. Ženské lámou vzduch.

„Bude mezi námi, ale nebude z nás.“

„Bude sama jíst svůj chléb.“

„Porodí o samotě.“

„Ponese znamení.“

„Amen,“ řeknou muži a chlapci.

„Amen,“ přidají se ženy a dívky.

„Amen,“ uzavře diákon.

Hannah sedí uprostřed davu. Hlavu skloněnou. Ve tváři smutek. V srdci vztek. V dlani svírá bílý kámen. Chladný. Mrtvý. „Já jsem nikdo. Jen ticho...“ šeptá. Hlava hučí. Prostor kolem ní se smrskává. Je tam. A není. Zaživa pohřbená. Žije mezi nimi. Zlomená přichází domů. Naposled. Otec a matka ji míjejí mlčky. Odnášejí postel. Sbírá kamínky rozházené od oné noci.

3. Silná

Kůlna je cela. Na udusané podlaze kruh. Uprostřed bílý kámen. „Mluvte se mnou,“ šeptá. „Aspoň vy.“ Oblázky mlčí.

Neví, jak dlouho nový život roste. O takových věcech se nemluví. Dál pracuje v šicí dílně. Stroj v rohu, za plentou. Den co den. Týdny. Měsíce.

Porod přichází s letní bouřkou. Je sama. Bolest. Krev. Křik, který nikdo neslyší. Pak ticho. A dětský pláč. Omyje novorozeně. Zabalí do deky. Položí do košíku.

„Miriam,“ políbí ji, „ochráním tě.“

Bílý kámen klade k malé hlavě. „Já jsem tvůj kruh. Tvá modlitba.“

Světlo lampy pohasíná. Déšť bubnuje o střechu. Dech děvčátka je horký. Živý.

Uprostřed noci vyjde ven. Nechá se omýt sílicí bouří. Zvedne oči k nebi. Modlí se:

„Ať nezažiješ to, co jsem já strpěla. Ať poznáš sílu. Ať pravda promluví. Ať jsou to tvá slova. Ať je to hlas Boha. Amen. Amen. Amen.“

Ráno se tiše vrací k práci. Dcerka spí v košíku. Komunita odvrací oči. Soudí.

„Posedlá porodila.“

„Dáblovo dítě.“

„Raději měla zemřít.“

„Ona i dítě.“

„Dcera?“

„Půjde ve šlépějích matky.“

„Je prokletá.“

Měsíce plynou. Roky letí. Miriam roste. Čím dál víc se podobá otci. Žijí na okraji pole. V domku, který stavěla holýma rukama. Z hanby, kterou nespáchala. Šije pro ty, co ji odsoudili. Šaty bez chyby. Žádný křivý šev. Jen rád. Cítí, že oheň v ní znovu plápolá. Bílý kámen ožívá.

Zlo není vždy tam, kde ho hledáme. Někdy je největším hříchem zavřít oči a přestat vidět.

Kukuřice se vlní za oknem. Mihne se stín. V povětří křičí dravec. Miriam ji drží za sukni. „Maminko, já se nebojím.“

Hannah ji zvedne do náruče. Přivine. Malá dlaň pouští bílý kámen. Cinkne do ticha.

Tady není modlitba. Jen rozsudek.

Epilog

Dav křičí před domem. Ruce sevřené v pěst. „Dáblova žena zemřela! Nechod'te tam!“

Třiatřicetiletý Nathan věří, že každá prosba, každé „*Pane, smiluj se...*“ má váhu. Přijel sbírat modlitby. Místo liturgií nachází dům s otevřenými dveřmi. Uvnitř tělo ženy. Ještě dýchá. Bílá jako popel. Dívka stojí u postele. Třináct let. Vlasy světlé. Oči hluboké.

„Maminka není mrtvá. Jen nemocná.“

Schoulí se mu do náruče, jako by věděla, že je zachrání. Bez váhání. Bez strachu.

„Odved'te ji! Je prokletá! Tu mrtvou si vezměte s sebou!“ ozývá se z ulice.

Nathan ji drží pevně. Cítí její dech na svém krku. Teplý. Dychtivý.

Ve vesnici, kde lynčují nevinné, zůstat nemůžou.

„Démon si přišel pro dáblovo dítě!“ řvou fanatici za vozem.

Kopce se zavírají. Křik mizí. Zůstává jen vítr a dusot kopyt.

*

*Hospodine, ty mě neopouštěj, nevzdaluj se ode mne, můj Bože,
na pomoc mi pospěš, Panovníku, moje spáso! (Žalm 38.)*